

16.06.2025

Dnro 1011/03.04.04.04.19/2024

Asia Muu jätelain mukainen asia

Valittaja Ylä-Savon Vihreät ry

Päätös, josta valitetaan

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 11.4.2024 § 13

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on päättänyt jatkaa sekajätteen jätteenkuljetuksen järjestämistä kiinteistön haltijan järjestämänä Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä.

Päätökseksi on tullut jätehuoltolautakunnan jäsenen tekemä jätehuoltopäällikön päätösehdotuksesta poikennut vastaesitys. Vastaesitystä on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset jätteenkuljetuksen järjestämiseksi kiinteistön haltijan järjestämänä täyttyvät. Tarjolla on jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Valituksia jätteiden kuljetuksista ei ole tullut nyt kyseessä olevien kuntien alueelta. Yksittäiset ongelmat saattavat tapahtua huolimatta siitä, kuka palvelun on tilannut.

Yritykset ovat olleet oma-aloitteisia kierrätyksen edistäjiä, ja niiden asiakaspalvelu on mahdollistanut asukkaiden omaehtoisen osallistumisen jätteiden lajitteluun ja kiinnostuksen omien jätemäärien pienentämiseen. Riskinä on väärinkäytösten lisääntyminen, mikäli ihminen pakotetaan maksamaan jotain, johon hänellä ei ole vaikutusmahdollisuutta. Kierrätysasteen parantamiseksi on tehtävä useita toimenpiteitä, eikä kunnalliseen jätteidenkuljetukseen siirtyminen tue tätä tavoitetta.

Jätteiden kuljetus kiinteistöjen omana hankintana on toiminut kokonaisuutena hyvin. Ennen edellistä asian käsittelyä tehdyissä kyselyissä ja lausuntopyynnöissä on ollut selvästi nähtävissä, että kuntalaiset ja useat kunnat ovat olleet nykyisen järjestelmän kannalla.

KESTO-hankkeessa on ollut virheitä ja yritysvaikutusten arviointi on tehty huonosti. Mikäli kunta hankkii palvelun kuntalaisen puolesta, syrjimättömyys ei enää toteudu, eikä asiakas voi enää tilata lisäpalveluja.

Asian aikaisemmat vaiheet

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on päätöksellään 1.3.2023 § 10 päättänyt jatkaa sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmässä käytössä ollutta käytäntöä, jossa jätteenkuljetus on järjestetty kiinteistön haltijan järjestämänä.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 11.10.2023 antamallaan päätöksellä nro 2262/2023 kumonnut Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan päätöksen ja palauttanut asian jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, ettei asiassa ollut riittävällä tavalla selvitetty jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Jätehuoltolautakunnan valituksenalainen päätös on kumottava.

Jätehuoltolautakunnan päätökseksi tulleen vastaesityksen tekijä toimii Lapinlahden yrittäjät ry:n puheenjohtajana. Lautakunnan päätös ilmentää alueellisen jätehuollon kokonaisvaltaisen kehittämisen sijaan voimakasta kuljetusyrittäjien etua, minkä vuoksi herää kysymys vastaesityksen tekijän mahdollisesta esteellisyydestä.

Jätehuoltolautakunnan päätös ja sen perustelut eivät täytä jätelain 37 §:ssä kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädettyjä edellytyksiä. Päätöksen perustelut ovat pelkkiä mielipiteitä ja väitteitä, eikä asiassa ole esitetty sellaista selvitystä, joka kumoaisi jätehuoltopäällikön päätösehdotuksessa esitetyt perusteet ja selvitykset kunnan järjestämään jätteenkuljetusjärjestelmään siirtymisestä.

Lautakunnan päätökseksi tulleen vastaesityksen perusteluissa on esitetty useita paikkaansa pitämättömiä väitteitä, kuten väite siitä, ettei kunnalliseen jätteenkuljetusjärjestelmään siirtyminen tukisi kierrätysasteeseen liittyviä tavoitteita. Euroopan Unionin komissio on jo vuonna 2018 ehdottanut, että Suomi asettaisi yhdyskuntajätteelle alueelliset tai kunnalliset kierrätysvelvoitteet ja siirtäisi vastuun jätehuollosta nykyistä laajemmin kunnille. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on katsonut, että Pielavedellä esiin tulleet jätteenkuljetuksen ongelmat todentavat sen, etteivät kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset ainakaan Pielaveden kunnan alueella täyty. Jätehuoltoon liittyviä lisäpalveluja tarjoavat myös kunnalliset jäteyhtiöt ja niiden kilpailuttamat urakoitsijat. Saatavilla olevien tilastojen mukaan paikkaansa ei pidä myöskään se väite, että kohtuullisten hintojen toteutuminen kunnallisessa jätteiden kuljetuksessa olisi epätodennäköistä. Haasteita jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttämässä on ollut pidemmän aikaa, ja samaa asiaa on käsitelty jätehuoltolautakunnassa jo vuonna 2013.

Mikäli hallinto-oikeus päätyisi jo toistamiseen kumoamaan jätehuoltolautakunnan päätöksen samasta asiasta, lautakuntaan jäsenet nimittävien kuntien olisi asiallista tarkastella lautakunnan toimintaa kuntalain 85 §:n valossa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Esteellisyys

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Saman momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Valituksen mukaan jätehuoltolautakunnan päätökseksi tulleen vastaesityksen tekijä on osallistunut esteellisenä asian käsittelyyn jätehuoltolautakunnassa, koska päätös on tehty jätteenkuljetusyrittäjien edun mukaisesti, ja vastaesityksen tehnyt jätehuoltolautakunnan jäsen on toiminut Lapinlahden yrittäjät ry:n puheenjohtajana. Hallinto-oikeus toteaa, ettei asiassa ole esitetty sellaista selvitystä, jonka perusteella valituksenalaisesta päätöksestä olisi odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa Lapinlahden yrittäjät ry:lle. Kyseisen lautakunnan jäsenen puolueettomuuden ei voida katsoa valittajan esittämällä perusteella vaarantuneen myöskään hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Jätelain 32 §:n 1 momentin (714/2021) mukaan kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

- 1) vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte;
- 2) kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;
- 3) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa;
- 4) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1–3 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Jätelain 35 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että 32 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti, jollei 41 tai 41 a §:stä muuta johdu (*kiinteistöittäinen jätteenkuljetus*). Saman pykälän 2 momentin mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Saman pykälän 3 momentin mukaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 36 §:n 1 momentin mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (*kunnan järjestämä jätteenkuljetus*).

Jätelain 37 §:n 1 momentin mukaan kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Samana pykälän 3 momentin mukaan kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Päätöksen kohteena olevien kuntien alueella on käytössä Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan vuonna 2013 tekemän päätöksen mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Kunnan toimivaltaan kuuluu päättää siitä, järjestetäänkö kiinteistöittäinen jätteenkuljetus kunnassa tai sen osassa kunnan vai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena voidaan tehdä vain silloin, kun jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät. Näiden edellytysten ja samalla jätehuoltolautakunnan päätöksen lainmukaisuuden arvioimiseksi on voitava varmistua siitä, että päätöstä tehdessä on ollut olemassa hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettujen asian ratkaisemiseksi tarkoitettujen tarpeellisten tietojen ja selvitysten.

Asian esittelijänä toimineen jätehuoltopäällikön esityksen pohjana on muun ohella ollut virkатыönä laadittu selvitys Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella, jossa on katsottu, että jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty. Tausta-aineistona on ollut ulkopuolisen konsultin KESTO-hankkeen yhteydessä vuonna 2021 laatima Jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa -raportti, jätehuoltolautakunnan toimialueen kuntien, yritysten ja asukkaiden lausunnot sekä yritysvaikutusten arviointiraportti. Päätökseksi tulleen vastaesityksen perusteluissa ja jätehuoltolautakunnan hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossa on muun ohella todettu, että jätehuoltopäällikön esityksen perusteena olleet KESTO-hankkeeseen liittyvät selvitykset ovat olleet puolueellisia ja virheellisiä, eikä niiden tuloksia tule käyttää päätöksenteon pohjana. Myöskään yritysvaikutusten arviointia ei jätehuoltolautakunnan mukaan ole laadittu lautakunnan edellyttämällä tavalla. Jätehuoltolautakunta ei ole kuitenkaan esittänyt muuta selvitystä, jonka perusteella jätelain edellytysten täyttymistä ja päätöksen lainmukaisuutta olisi mahdollista arvioida jätehuoltopäällikön päätösesityksen pohjana olleista selvityksistä poikkeavalla tavalla.

Hallinto-oikeus toteaa, että päätöksessä ei ole siten tuotu esiin sellaista selvitystä, joka osoittaa, että jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät. Päätös ei voi perustua yksinomaan arvioon siitä, miten käytössä ollut sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä on jätehuoltolautakunnan arvion mukaan toiminut tai mikä muutoin on lautakunnan kanta jätteenkuljetusjärjestelmän valintaan. Koska asiassa ei ole osoitettu, että jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotolle täytyisivät Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella, jätehuoltolautakunnan päätös on lainvastainen. Päätös on näin ollen kumottava ja asia on palautettava jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus selvyden vuoksi toteaa, ettei sillä

ole toimivaltaa velvoittaa tai ohjeistaa kuntia aloittamaan kuntalain 85 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Jätehuoltolaki 137 § 3 momentti

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (valitusosoitus kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riikka Tiainen, Terhi Vanala ja Heli Mäki-Rautila.

Esittelevä jäsen

Heli Mäki-Rautila

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Ylä-Savon Vihreät ry, sähköpostitse antopäivänä

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

Jäljennös Ylä-Savon jätehuoltolautakunta, sähköpostitse antopäivänä

Jätehuoltolautakunnan on kuntalain 142 §:n mukaisesti viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).